

Bodleian Libraries

UNIVERSITY OF OXFORD

This book is part of the collection held by the Bodleian Libraries and scanned by Google, Inc. for the Google Books Library Project.

For more information see:

<http://www.bodleian.ox.ac.uk/dbooks>

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 2.0 UK: England & Wales (CC BY-NC-SA 2.0) licence.

D E
ANIMI IMMORTALITATE.

P O E M A.

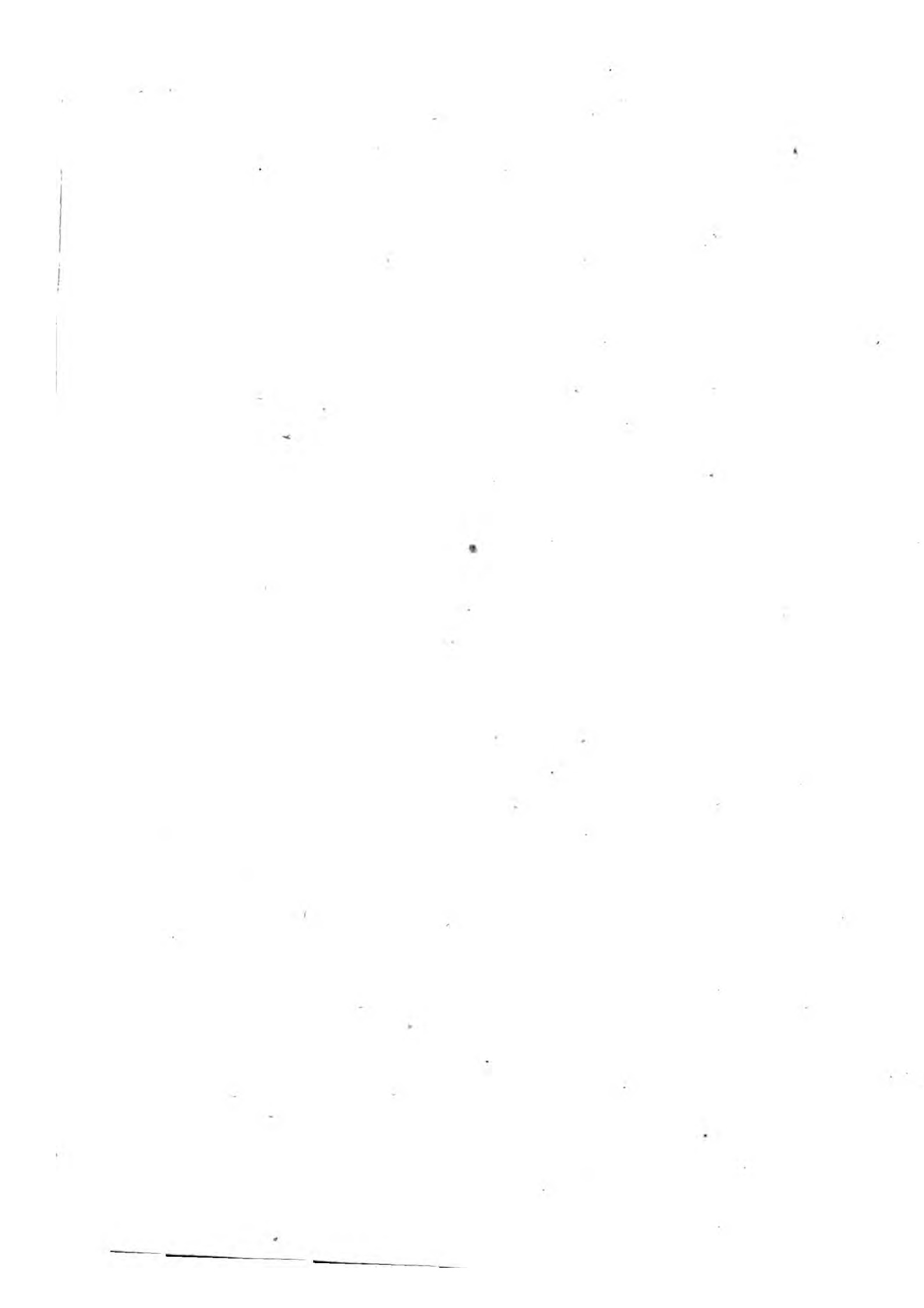
Πᾶς ὁδυμερὸς βίῃ ἀνθρώπων,
Κῆκ' ἔστι πόνων ἀνάπαισις·
Ἄλλ' ὅ, τι τῆ ζῆν φίλτερον ἄλλο,
Σκότῳ ἀμπίχον κρύπτει νεφέλαις.
Δυσέρωτες δὴ φαινόμεθ' ὄντες
Τῆδ', ὅτι τῆτο σίλβει κῆ γλώ,
Δι' ἀπειροσυνίαν ἄλλου βίότης,
Κῆκ' ἀπόδειξιν τῶν ὑπὸ γαίας·
Μύθοις δ' ἄλλως φερόμεθα. — Euripides.

L O N D O N I:
Impensis J. & R. T O N S O N & S. D R A P E R.

MDCCLIV.

Price 1 s. 6 d.

REVERENDISSIMO PRÆSULI

T H O M Æ

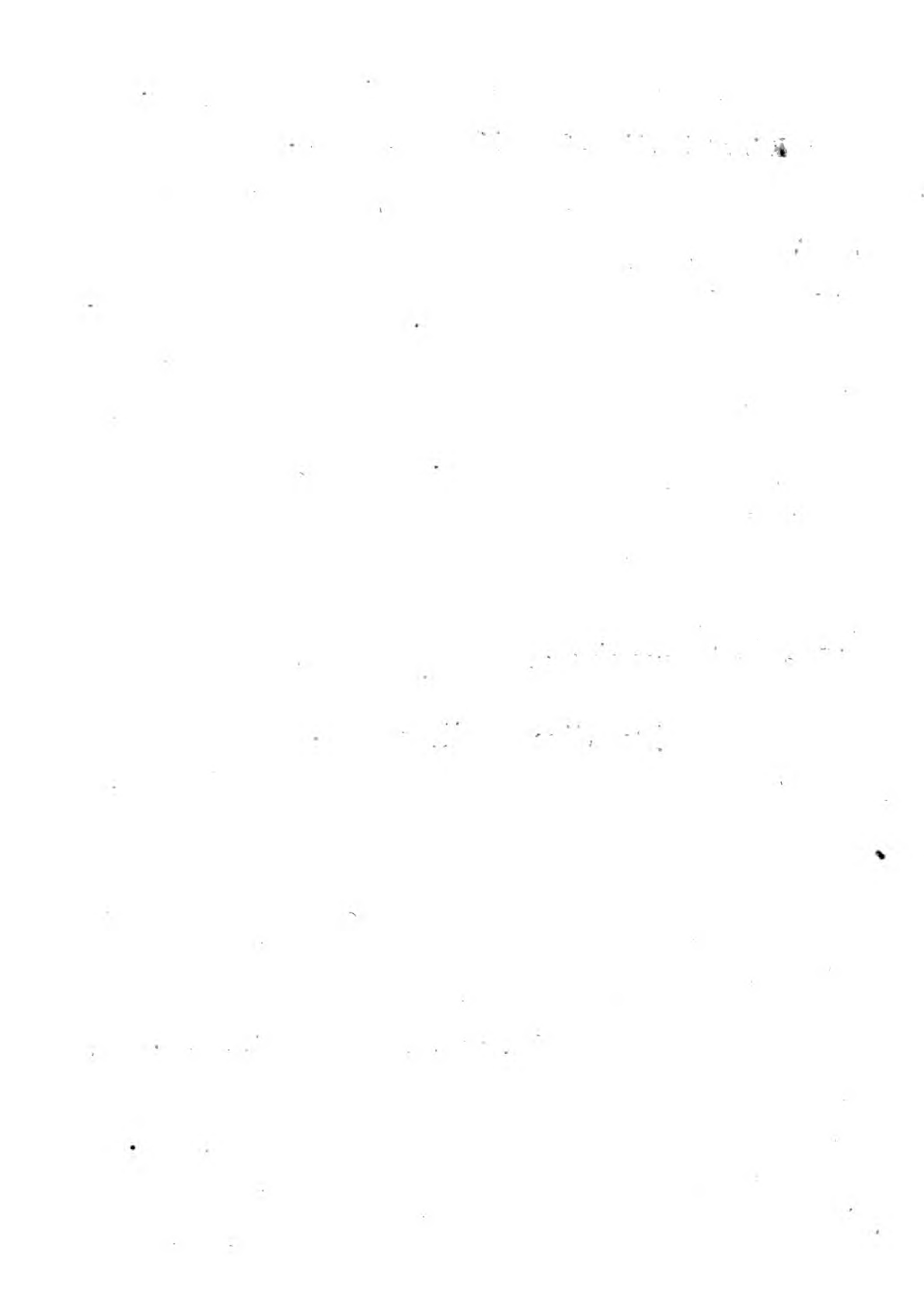
ARCHIEPISCOPO CANTUARIENS

T O T I U S A N G L I Æ
P R I M A T I .

Hoc quaecunque de Re gravissima Poema

Dat dicat dedicat

ISAACUS HAWKINS BROWN

D E

ANIMI IMMORTALITATE.

LIBER PRIMUS.

ÆTERA per Terras animalia forte fruuntur
Quam sua cuique dedit Natura; nec ampliùs
optant.

Solus homo, qui scire sagax, cui summa cupido
Scrutari causas et mutua foedera rerum,
Vanum iter ingreditur; nigris namque imminet alis,
Et cursu in medio Mors intercludit euntem.
Quorsum isthoc; si nil sapientia dia creârit
Incassum? Quorsum hæc divinæ femina mentis,
In proprios si non poterint adolescere fructus?

B

Ecquid

Ecquid enim prodest rerum cognoscere causas ;
 Jungere venturis præsentia ; mente vagari
 Solem atque astra super, morituro ? Scilicet omnes
 Una manet Lethi lex et commune sepulcrum.
 Nonne ergo fatius cum Phyllide ludere in umbra ;
 Teque, Lyæ pater, lætis celebrare choreis ?
 Novit enim Bacchus curas depellere, novit
 Præteriti sensus abolere metumque Futuri.

Quare age, vina liques: epulæ, convivia, lusus,
 Pfallere docta Cloe, citharæque perita Neæra,
 Non absint ; volucris rape lætus dona diei ;
 Quærere nec cures quid crastina parturit hora.

Atqui pertæsum est harum citò deliciarum ;
 Scilicet, hæc fatiat vix dum libata voluptas.
 Ergo dimissis quæramus færia nugis.

Accumulentur opes ; ducit quò Gloria, quòve
 Ambitio, stipatus eas examine denso
 Manè salutantum. Quid multa ? Huc denique eòdem
 Volueris, ut clames heu ! quantum in Rebus inane !

Quænam igitur tentanda via est ? Ubi littus amicum
 Nemp

DE ANIMI IMMORTALITATE.

Nempe vides ut semper avet, dum corpore clausa est,
Mens alia ex aliis scire, ac sine fine gradatim
Æternum (sic fert Natura) attingere Verum.

Gaudia quinetiam non hæc fugientia poscit,
At magis apta sibi, vicibusque obnoxia nullis;
Gaudia perpetuum non interitura per ævum.

Quare sume animum; neque enim sapientia dia
Frustra operam impendit; neque Mens arctabitur ist
Limitibus quibus hoc periturum corpus; at insons
Terrenæ labis viget, æternùmque vigebit:

Atque ubi corporeis emissa, ut carcere, vinculis,
Libera cognatum repetet, vetus Incola, cœlum,
Nectareos latices Veri de fonte perenni

Hauriet, ætheriumque perennis carpet Amomum.

At verò dum vita manet (si vita vocanda est
Corporis hæc cæco conclusa putamine) torpet
Vivida vis animi, nec ovantes explicat alas.
Multa tamen veteris retinet vestigia stirpis.

Unde etenim tot res reminiscitur? Unde tot apto
Ordine disponit, mox et depromit in usus?

Quippe haud tam locuples hæc, tamque immensa supelle
 Corporis in cellis poterit stipata teneri;
 Aut vi corporea revocari in luminis oras.

Illa etiam inventrix, varias quæ protulit artes,
 Suppeditans vitæ decus et tutamen egenæ;
 Nomina quæ imposuit rebus, vocemque ligavit
 Literulis; aut quæ degentes more ferarum,
 Dispersosque homines deduxit in oppida; quæve
 Legibus edomuit, foedusque coegit in unum;
 Quænam isthæc nisi Vis divinior, ætheriusque
 Sensus, et afflatu cœlesti concita virtus?

Jam quorum undanti eloquium fluit amne, rapitque
 Quò velit affectus, tonitruque et fulgura miscet;
 Divitias trahit unde suas? Vigor igneus ille
 Num mortale sonat? Quid censes carmina vatum?
 Sive etenim flexu numerorum vique canora,
 Oblectet varia dulcedine lapsus ad aures;
 Seu, speciosa canens rerum miracula, fictis
 Ludat imaginibus, peragretque per intima Cordis;
 Nil parvum spirat, nil non sublime Poeta!

Cumq

DE ANIMI IMMORTALITATE.

Cumque super Terris quæ fiunt, quæque tuemur
Omnia, curriculo volventia semper eodem,
Non explent animum, varia et magis ampla petentem;
Sanctus adest Vates, per quem sublimior ordo,
Pulcrior et species, et mentis idonea Votis
Exoritur, vitæ spes auguriumque futuræ.

Quid, qui cœlestes nōrunt describere motus;
Sidera, qua circa solem, qua lege Cometæ
Immensum per Inane cientur, ut æthere vasto
Astra alia illustrant alios immota planetas;
Nonne hanc credideris mentem, quæ nunc quoq; Cœlum
Astraque pervolitat, delapsam cœlitus, illuc
Unde abiit remeare, suasque revifere sedes?

Quî tandè m hæc fierent nisi quædam in mente subesset
Vis sua, materiæ mixtura immunis ab omni?
Conscia porrò sibi est, vult, nonvult, odit, amatque;
Et timet, et sperat; gaudet, mœretque sua vi
Ipsa; ministerio neque corporis indiget ullo:
Viribus ipsa suis inter se comparat, et res
Sejungit rebus; vaga dissociataque Veri

Membra

Membra minutatim legit, ac concinnat amicè.
 Elicit hinc rerum causas, atque artibus artes
 Hinc alias aliis super extruit ordine pulcro;
 Et magis atque magis summa ad fastigia tendit
 Unde omnis series causarum apparet, et omnis
 Numinis à folio ad Terram demissa catena.
 Denique et in sese descendit, et aspicit intus
 Rerum ideas, quo quæque modo nascantur; et uno
 Cogitet, ac prope jam sua quæ sit fabrica novit.
 Tantane corporea est Virtus? An machina vires
 Percipit ulla suas, aut quid sibi præbeat escam?
 Omne etenim corpus nihil est nisi machina, motu
 Impulsa externo, non interiore suoque.

Vulgi igitur studiis noli altæ mentis acumen
 Metiri; ast illos, etiam nunc laude recentes,
 Contemplare viros Tellus quos Attica, vel quos
 Roma, nec alterutri cedens tulit Anglia, nutrix
 Heroum, dum tempus erat, melioribus annis.

Quid tibi tot memorem divino pectore Vates,
 Totve repertores Legum, Fandive potentes?

DE ANIMI IMMORTALITATE.

Quid, per quos venit spectanda scientia; dudum
Informi cooperta situ, lucemque perosa?

Ante alios verò Baconus, ut ætherius Sol,
Effulgens, artes aditum patefecit ad omnes.

Hic à figmentis Sophiam revocavit ineptis
Primus; quàque regit fida Experientia gressus,
Securum per iter, Newtono scilicet Idem
Designatque viam, et præcurfor lampada tradit.

Illustres animæ! Si quid mortalia tangunt
Cœlicolas, si Gentis adhuc cura ulla Britannæ;
Vos precor, antiquum Vos instauratione vigorem;
Ut tandem excusso nitamur ad ardua somno,
Virtutis veræ memores, et laudis avitæ.

Nempe horum egregias reor haud sine numine dote
Enasci potuisse; Deum quin tempore in omni
Consperxisse, velut stellas, hinc inde locorum
Splendidiora animi quasi quædam lumina; ut istis
Accensa exemplis se degener efferat ætas,
Agnoscatque suû quàm sit sublimis origo.

Præterea esse aliquid verè quod pertinet ad nos,

Mort

Morte obita, nemo secum non concipit; intus,
 Monstratum est intus; testatur docta vetustas;
 Publica vox clamat; neque Gens tam barbara quæ non
 Prospiciat trans funus, et ulteriora requirat.

Hinc feritur, tardè crescens, et posthuma merces,
 Quercus, natorum natis quæ profit: et ingens ^{Tul. i.}
 Pyramidum moles stat inexpugnabilis annis. _{c. 1. j.}

Hinc cura illa omnis vivendi extendere metas,
 Nomine victuro; tanti est hinc Fama superstes,
 Ingenio ut quisquis præcellit, nulla recuset
 Ille subire pericla, nec ullos ferre labores,
 Si modo venturi speciem sibi vendicet ævi,
 Gloriaque ad feros veniat mansura nepotes.

Nonne videmus uti convictus criminis, ipso
 Limine sub mortis, culpam tamen abneget omnem;
 Mendax, ut sibi constet honos atque integra fama?
 Nempe animis hæc infeit Natura Futuri
 Indicia, obscurasque notas; hinc sollicita est mens,
 De se posteritas quid sentiat; At nihil ad nos
 Postera vox, erimus si nil nisi pulvis et umbra;

DE ANIMI IMMORTALITATE.

Sera venit, cineres nec tangit Fama quietos.

Quid porrò exequiæ voluere? Quid anxia cura
Defunctis super, et moles operosa sepulcri?
Pars etenim Terræ mandant exsanguè cadaver,
Et tumulo ferta imponunt, et sacra quotannis
Persolvunt; tanquam poscant ea munera Manes:
Extracta pars ritè pyra, cremat insuper artus,
Colligit et cineres, fidaque reponit in urna;
Ut sic relliquiæ durando sæcula vincant.

Quid memorem fluctu quos divite Nilus inundans
Irrigat? His patrius mos non exurere flamma,
Non inhumare solo; nudant quin corpora primùm
Visceribus, terguntque; dehinc vim thuris odoram
Et picis infundunt, lentoque bitumine complent:
His demùm exactis, vittarum tegmine multo
Constringunt, pars ut sibi quæque cohæreat aptè;
Picta superficiem decorat Viventis imago.
Usque adeò ingenita est spes, et fiducia cuique
Consignata, fore ut membris jam morte solutis
Restet adhuc Nostri melior pars; quam neque Fati

Vis perimet, nec edax poterit delere Vetustas.

Aspice quas Ganges interluit Indicus oras:
 Illic Gens Hominum medios se mittit in ignes,
 Impatiens vitæ; vel ad ipsa altaria Divum
 Sponte animam reddit; percussa cupidine cæca
 Migrandi, sedes ubi fata dedere quietas;
 Ver ubi perpetuum, et soles sine nube sereni.

Nec minùs Uxores famâ celebrantur Eoæ:
 Non illæ lacrymis, non foemineo ululatu
 Fata virum plorant; verum, (mirabile dictu!)
 Conscenduntque rogam, flammaque vorantur eâdem
 Nimirum credunt veterum sic posse maritum
 Ire ipsas comites, tædamque novare sub umbris.

Aspice quâ Boreas æternaque frigora spirant,
 Invictas bello Gentes: par omnibus ardor;
 Par lucis contemptus agit per tela, per ignes,
 Indomita virtute feros: hoc concitat œstrum,
 Hos versat stimulos, Ecquid nisi dulcis Imago
 Promissæ in Patriam meritis per sæcula Vitæ?

Adde isthæc quæ de campis narrantur amoënis
Elysi, Stygioque lacu, Phlegethontis et unda.

Fraude Sacerdotum sint hæc conficta; Quid ad rem?
Non fraudi locus ullus enim nisi primitus esset
Insita notities, licet imperfecta, Futuri:
Substratum agnoscunt etenim ficta omnia Verum.

At quia difficile est mentem sine corpore quid sit
Per se concipere, et crasso sejungere sensu,
Corporeas illi tribuit plebecula formas;

*J. k. J. sc.
l. 1. p. 16.*

Dat similes vultus, dat membra simillima veris,
Et certis habitare locis dat corporis instar.

Unde Alii, quibus hæc prava et delira videntur,
Nec constet quo more animus post fata superfit,
Extinctum omnino communi funere censent.

Vel quia discendi nequeunt perferre laborem;
Vel quia turpe putant quidvis nescire fateri.

Namque opus haud tenue est sincerum excernere ficto.
Discute segnitèrem idcirco; neque respue verum,
Fabellas propter quas intersperfit iniquus
Sive dolus, seu vana fuât petulantia Vatùm.

Quid, nonne esse Deum consensus comprobat omni
Consensus, qui Vox Naturæ ritè putatur ?

At quàm falsa homines, indignaque Numine fingunt

Quippe humana Deo tribuunt, numerumque Deorum

Multiplicant, juxta ac spes erigit aut metus angit

Instabiles animos ; Quid enim ? Quæ profore credunt

Hæc Divos sibi præsentés, at Numina læva

Quæ metuère putant ; valuitque infania tantùm

Bestiolas ut deformes pro numine, et ipsum

Cæpe etiam et porrum, coleret lymphata vetustas.

Hæc igitur reputans Sophiæ dux Atticus Ille
Affore prædixit perfectò temporis orbe,

* *Attulit et nobis aliquando optantibus ætas*

Auxilium adventumque Dei ; qui, Solis ut ortus,

Discuteret tenebras animi, et per cæca viarum

Duceret, ipse regens certo vestigia filo.

Interea multis licuit dignoscere signis

Natura monstrante, velut per nubila, Verum.

Ergo age qua ducit nos conjectura sequamur,

Nec spernamus opem si quam Ratio ipsa ministrat.

* Virg. Æn. viii. 200.

DE ANIMI IMMORTALITATE.

Haud equidem inficior mentem cum corpore multo
Consentire modis; Lex mutua foederis illa est:
Ast eadem in multis dispar se disparis esse
Naturæ probat ac divina stirpe profectam.

Sæpe videmus uti solido stant robore vires
Corporeæ, cum mens obtusior; invalidoque
Corpore inest virtus persæpe acerrima mentis.
Quinetiam interitu si Corporis intereat mens,
Consimili pacto par est ægrotet ut ægro
Corpore, quod fieri contrà quoque sæpe videmus.
Namque ubi torpescunt artus jam morte propinqua
Acrior est acies tum mentis, et entheus ardor;
Tempore non alio Facundia suavior, atque
Fatidicæ jam tum Voces morientis ab ore.

Corporeis porrò si constet mens elementis,
Quî fit ut in somnis, cum clausa foramina sensûs,
Nec species externa manet quæ pabula menti
Sufficiat, magis illa vicens, tum denique veras
Expromat vires, tum se plaudentibus alis
Tollat, avi similis, cavea quæ fortè reclusa

Fert

Fertur ad alta volans, cœloque exultat aperto.

Jam si corporea est animi Natura, necesse est
 Partibus hæc eadem conflata sit infinitis ;
 Ergo et sensus erit cuique, et sua cuique libido
 Particulæ, totidemque animi in diversa trahentes.
 Has inter turbas atque in certamine tanto
 Dic, quo more queat verum consistere et æquum ;
 Et vitæ tenor unus, et hæc sibi conscia virtus.

Materiae quin fortè situ certaue figura
 Vis animi confit ; ---- Tanquam quadrata rotundis
 Plus saperent ; --- partes seu demis an addis, eodem
 Res redit, ac quali fuerint corpuscula forma, ---
 Tantundem ad mentem est, color ac fiet albus an ater.

At quodam ex motu fit Vis quæ cogitat omnis :
 Quid non conficiat motus ? Nempe ipsa voluntas,
 Discursus, Ratio, Rerumque Scientia constant
 Vectibus ac trochleis ; pueri, credo, actus habena
 Concipit Ingenium, sapit et sub verberibus turbo :
 Nec non lege pari, liquor ut calefactus aheno est,
 Eloquii tumet atque exundat divite vena.

DE ANIMI IMMORTALITATE.

Unde autem exoritur motus? Mens scilicet una,
Mens, non corpus iners fons est et origo movendi:
Utque Deus Mundum, sic molem corporis omnem,
Arbitrio nutuque suo, mens dirigit intus.

Desine quapropter mirari quomodo possit
Vivere mens omni detracto corpore, miror
Hoc potiùs qua vi poterit labefacta perire:
Utpote quæ nullis consistat partibus, ac non
Divelli queat externo violabilis ictu:
Tum porrò ipsa suâ motrix est, non aliundè
Instincta; at quodcunque sua virtute movet se,
Vivet in æternum, quia se non deseret unquam.

Verùm haud conceptu facile est existere quidvis
Poffe quidem, formam si dempseris et posituram.
Quidnam igitur censes de Numine? Nam neque Formam
Mens (quà scire licet) recipit divina, nec ullo
Circumscripta loco est, nisi forte putaveris ipsum
Materiam esse Deum; sin vero Spiritus Idem,
Integer et, purusque, et fæce remotus ab omni
Corporis, humana pariter de mente putandum:

Ecqui

Ecquid enim per se pollet magis, aut magis haustus
Indicat ætherios, genus et divinitus ortum?

Atque adeo dum corporei stant foedera nexûs,
Exit sæpe foras tamen, effugioque parat se;
Ac veluti Terrarum hospes, non incòla, fursum
Fertur, et ad patrios gestit remeare penates.

I nunc, usuram vitæ mirare caducam;
Sedulus huc illuc, ut musca, nitentibus alis
Pervolita, rorem deliba, vescere et aura
Paulisper, mox in nihilum rediturus et exspes.
Hæccine vitæ summa est? Sic irrita vota?
Huc promissa cadunt? En quantò verius illa,
Illa est vita Hominis, dabitur cum cernere Verum,
Non, ut nunc facimus, sensim, longasque coacti
Ire per ambages meditando, at protinus uno
Intuitu, nebulaque omni jam rebus adempta.

At ne scire quidem poterit mens, forte reponas,
Sensibus extinctis; hoc fonte Scientia manat;
Hoc alitur crescitque; hoc deficiente, peribit.

Quid verò infirmis cum sensibus, Arte ministra,
Suppeditet vires sua quas Natura negavit?

Arte oculis oculos mens addidit, auribus aures.

Hinc sese in Vita supra sortemque situmque
Evehit humanum; nunc Coelo devocat astra,
Intima nunc Terræ referat penetralia Victrix;
Quæque oculos fugiunt, tenuissima corpora promit
In lucem, panditque novi miracula Mundi.

Quid porro errores sensûs cum corrigit, et cum
Formamque et molem mens intervallaque rerum
Judice se, contra sensûs suffragia cernit?
Nonne hæc sejunctam sensu vim signa fatentur,
Semen et ætherium? Quare hac compage soluta,
Credibile est animum, qui nunc præludia tentat,
Excursusque breves, tum demùm posse volatu
Liberiore frui, verumque excurrere in omne.

Si quæras quî fiat, adhuc neque noscere fas est,
Nec refert nostrâ; scisne istam matris in alvo
Vitam qualis erat? Num nôrit amœna colorum
A puero cæcus? Verùm inquis et Hic quoque sentit

Esse aliis sibi quod nato ad meliora negatur.

Mens itidem nihil hinc Terrarum quicquid ubique e
 Par votis videt esse suis ; quin omnia fordent
 Præ forma æterni fervat quam pectore **Pulcri,**
 Ingenii cui sit vigor, et sublimia cordi.
 Hoc ergo exoptat solum sibi, totus in hoc est:
 Absens, absentis tabescit amore perenni ;
 Congressusque hominum vitans, ut verus Amator,
 Et nemora, et fontes petit, et secreta locorum ;
 Solus ubi secum possit meditari, atque
 Nunc Sophia, ingentes nunc carmine fallere curas.

Quocirca Ille mihi felix vixisse videtur,
 Qui postquam aspexit Mundi solenne Theatrum
 Æquo animo, Hunc solem, et Terras, mare, nubi
 et ignem ;

Protinus unde abiit, fatur ut conviva, remigrat.
 Nempe hæc, seu centum vivendo conteris annos,
 Seu paucos numeras, eadem redeuntia cernes ;
 Hisque nihil melius, nihil atque recentius unquam :
 Omne adeo in Terris agitur quod tempus, habeto

DE ANIMI IMMORTALITATE.

Ut commune Forum; peregre vel euntibus amplum
Hospitium, temerè fluitans ubi Vita moratur,
Mille inter nugas jactata, negotia mille.

Qui prior abscedit, portum prior occupat; Eja!
Collige vela citus, ne fortè viatica desint.

Quid cessas? subeunt morbique et acerba Tuorum
Funera, et insidiis circum undique septa senectus.

Quò feror? Haud etenim injussu decedere fas est
Illius, hac Mundi qui nos in fede locavit *Tull. Tu
C. 1. p. 3*
Spemque metumque inter, Ducis ut vexilla sequamur
Quicquid erit, Deus ipse jubet ferre; ergò ferendum

Sin mihi persuasum fixumque in Mente maneret
Nil superesse rogo, vellem migrare repente *Tull. 2*
Hinc; et abire omnes ubi, feriùs, ociùs, actò
Dramate, in æterna sopiti nocte quiescent.

Immo Deus mihi si dederit renovare Juventam,
Utve iterum in cunis possim vagire; recusem.

Non, si contingant Vitam quæcunque beârint;
Ingenii vis, eloquium, prudentia, mores,
Invidiâ sine partus honos, longo ordine nati,

Clari omnes, patriâ pariter Virtute, suâque ;
Non tantâ mercede isthac, dignarer eandem
Ire viam toties, et eodem volvier orbe :
Splendidiora quidem mens expetit ; illius altis
Nil votis par est mutabile, nil periturum.

D E

ANIMI IMMORTALITATE.

LIBER SECUNDUS.

ERGO aliis Deus in rebus quascunque creavit
Argumenta animi dedit haud obscura be-
nigni;

Omnibus, excipias modò nos, licet esse beatis.

Nos, opus in Terris princeps, nos mentis imago

Divinæ, pœnis nos exercemur iniquis.

Haud ita; --- longè absint isti de numine questus.

Attamen humanam mecum circumspice vitam;

Agnosces, quanta urgeat undique turba Malorum,

Non hunc, aut illum, fert ut Fortuna; sed omne

Pæne

Pæne catervatim genus, ac discrimine nullo.
 Millia quot Belli rabies, quot sæva Tyrannis
 Corpora dat morti, duris oneratve catenis;
 Inque dies, varias cruciandi excogitat artes!
 Quid, quos dira fames, ad victum ubi cuncta superfu
 Absumit miseros, aut quos vis effera morbi
 Corripit, aut lento paulatim angore peredit
 Infantes? neque enim dignabor dicere, vulgò
 Quot Venus aut Vinum pessundedit ac sua culpa.
 Quid profit Virtus? Sanctorum ubi præmia Morum
 Virtuti tribuo quantum licet; ut mala vitæ,
 Quæ prohibere nequit, doceat lenire ferendo;
 Spe recreet meliore; hominem sibi concilietque;
 Irarum et tumidos et Amorum temperet æstus:
 Verùm adeò non tutela est, certusque fatelles
 Contra omnes casus, sæpe ut (si dicere fas est)
 Sæpe etiam et Virtus in aperta pericula mittat.
 Expedit esse malis Dominum qui ferre superbum
 Coguntur: probitatem omnes odère Tyranni.
 Quàm multi bene promeriti de civibus, Horum

Quos conservârunt cæco perière furore!

Jam verò Ingenio si quis valet, omnis in Illum

Invida conjurat plebecula; dente parati

Rodere vipereo, famæque aspergere virus.

Fac porro ut meritis obstantem dissipet Umbram;

Muneraque emergens vix demùm publica tractet:

Sudandum ingrata est hominum pro Gente, ferendum

Probrorum genus omne, adeunda pericula, vel quæ

Seditio attulerit Vulgi, Ambitione potentùm.

Audiat hæc, sibi qui Nomen, qui poscit Honores;

Demens; nec novit se quanta incommoda cingant.

Vivitur an meliùs privatim? Non minus isthic,

Cernis ut ira, libido, scelus dominantur ubique;

Fraus et amicitiam simulans; livorque malignus;

Jurgiaque insidiæque, et iniquæ retia Legis.

Attamen est, vitæ lenimen, amabilis uxor;

Lætus agis secura domesticus otia; dulces

Arrident circum, properant et ad oscula Nati;

Mox obrepentis decus et tutela senectæ.

Hic est aut nusquam quod quærimus; esto, sed isth
 Nullæne interea corrumpunt gaudia curæ?
 Quid mala commemorem, si quando, ut sæpiùs, amb
 Discolor Ingenium studia in contraria ducat?
 Adde quod in trutina mores expendere iusta
 Haud facile, ante ferit quam foedus uterque jugale:
 Nec si poeniteat, fas est abrumpere vinclum;
 Sors at dura manet; conjecta est Alea vitæ.

Præterea Natos Ecquis præstabit honesto
 Ingenio imbutos, pulcrique bonique tenaces?
 Sin hac parte tuis respondent omnia votis;
 Heu! minimè cum reris, in ipso flore juventæ,
 Mors inopina Domûs spem protinùs abripit omnem

At non hæc Virtus mala parturit: immo fatemur,
 Munia si peragat sua quisque fideliter, esset
 Nil potius Virtute; redirent aurea jam tum
 Sæcula; verùm isto non vivere contigit ævo.

His animadversis, quidam primordia Mundi
 Bina, Deos fingunt binos; quorum alter iniquo
 Præditus Ingenio, scelus omne immittit in orbem;

Alter opem præfens affert, medicina malorum.
 Hinc varius vitæ color, hinc pravique bonique
 Mistæ feges, roseisque latens malus anguis in hortis.
 Siccine res ergo est confecta? Sed illa potestas,
 Quæsierim, par sit, quam Dîs adscribis, an impar:
 Si par illa quidem, ruerent aut cuncta repente
 In Chaos antiquum, nihil aut potuisset oriri;
 Quippe Bonum res est semper contraria Pravo:
 Sin impar, mora nulla foret quin cederet alter
 Alterius vi debellatus, et omnia deinceps
 Deleret victor prisca vestigia litis.

Aufer abhinc igitur stulta hæc commenta Magorum,
 Et quæ cœnosus fert monstra biformia Nilus.

Stoicus an meliùs? Nempe Hic non esse Bonorum
 In numero censet, nos quæ miramur ineptè:
 Divitias, famam, quodcunque accesserit extra,
 Pro nihilo sapiens habet; aut hæc possidet Unus;
 Possidet, ignotus licet ac pauperrimus; Euge!
 Quàm pulcrum sapere est! simili ratione Dolorem
 Haud putat esse Malum, sibi consentaneus Idem.

Comburas igni; tradas ferrove fecandum;
 In cruce suffigas; nunquam extorquebis, ut isthæc
 Esse Mala agnoscat: Quidnam ergo? Incommoda di
 Quid tibi visa Valetudo? Quid gratia formæ,
 Stoice? Quid validæ vires? Sunt hæc Bona, necne?
 Non optanda quidem sunt, at sumenda; Sophistan
 Quis ferat hunc, Verbis non Re diversa docentem?

Quid multa? Externis sine rebus posse beatè
 Vivere te speres, si nil nisi Spiritus esses:
 Interea quinam sis, Stoice, nosse memento;
 Natus Homo es, qui mente itidemque ex corpore conf

Sin verò, acciderint quæcunque extrinsecus, istha
 Dat Fortuna adimitque; benigna, maligna vicissim
 Nunc mihi nunc alii; neque sunt quæ nostra vocem
 Quid sapiente illo fiet, qui non minus ac nos
 Memento dubiæ fluitat mutabilis horæ?

Vim porro hanc Animi, pendent unde omnia quæ
 Exoptanda putas, quàm sæpe retundere Morbus,
 Sæpe solet delere, ut vix vestigia restent!
 Ille etiam qui Consiliis, Ille Alter et armis

Rem qui restituit, cum spes haud ulla, Britannam,
 Testantur quantum Virtus, Sapiencia quantum
 Possit, et Ingenii quàm sit flos ipse caducum.

Tum porro Ille recens, quem postera vidimus aetas,
 Scribendi omne tulit qui punctum, sive facetas
 Mimi ageret partes, seu rhetoris atque poetæ;
 Eheu! Quantus erat! Nec longum tempus, et Idem
 Defuncta spirans jam mente, sui que superstes:
 Usque adeò externis nihil inviolabile telis.

Condonanda tamen sententia, Stoice, vestra est:
 Nam si post obitum neque præmia sint neque poenæ,
 Heu! quò perventum est! Heu quid jam denique restat!
 Scilicet humanas gerit aut res Numen iniquè,
 Aut nil curat, iners; aut, si bene temperat orbem,
 Nemo bonus miser est, nemo improbus esse beatus
 In vita possit, Gens ut sibi Stoica fingit.

O cæcas hominum mentes! confinia veri
 Qui simul attigerint, hærent; finemque sub ipsum,
 Attonitis similes, opera imperfecta relinquunt.
 Justitiamne Dei Te, Stoice, posse fateri,

Cernere nec quid ritè velit! Quin strenuus audes
Pergere ad æternam, ducit quà semita, vitam?

“ Quicquid id est, celat nox, circumfusa tenebris.

Non isthoc, tua Te potius fiducia cæcat;

Hinc nox, hinc illæ tenebræ; quia nempe triumphat

Nondum propositi victor; quia ponere Totum

Nescius, in spatii medio consistis; ut omnes

Sive magi Persæ, seu Græcula turba Sophorum.

En quantis unus portentis pullulat Error!

Accipe rem quò nunc deducam. Quisque fatemur

Esse Deum; Jam si sapiens, justusque sit Author,

Hunc Mundi ornatum qui protulit atque gubernat;

Quodcunque est fit ritè; canit prout Ille Poeta;

Nec patitur Jus Fasve, Bonis ut sit male semper,

Improbilas aut semper ovans incedat; at isthuc

Res redit, omnino si morte extinguimur omnes.

Quodcunque est fit ritè, velis si cernere Summam;

Contra, si nostri nihil ultra funera vivit.

Vir bonus et sapiens vitam connectet utramque.

At sunt, hærentes verborum in cortice nudo,

Sin

DE ANIMI IMMORTALITATE.

Singula qui, non Rerum ingens Systema tuentur,
Atque hodierna omnem cogunt in tempora scenam.
Advolat huc Furum turba omnis, et omnis Adulter;
Hanc sibi perfugium petit ipse Sicarius aram.

Scilicet ipse rato statuit Deus ordine Leges,
Quas temerare potest nemo; probus improbus an sit
Quid refert? nihil hinc rescindere Homuncio possit,
Nil mutare; suum servant res usque tenorem.

Dic mihi quas leges narras, quive iste sit ordo?
Altera namque Homini est, animalibus altera Brutis;
Altera lex rerum Massæ rationis egenti.

Est sua materiæ Gravitas; hinc, non propria vi
Attrahit, attrahitur; varios hinc incita motus
Conficit, hinc stat compages et machina Mundi.

Quid dicam quibus est vitæ spirabile donum,
Alituum genus an pecudes; An sæva ferarum
Semina; foecundo vel quæ fovet ubere pontus?
Non horum temere quivis sine lege vagatur;
Quin, sive afflatu divinæ contigit auræ,
Seu rationis habent quantum desiderat usus,

Hi

His aliqua prodire tenus datur; En sibi solers
 Quisque parat victum; sua tractat gnaviter arma;
 Atque edit foetus, atque esca nutrit amica
 Quos peperit, prodest teneris dum cura parentum.
 Hic labor, hæc vitæ est omnis dulcedo; nec ultra
 Aut cupit aut metuit, fatis hoc in munere felix.

Latior ast homini campus patet; Ille, sagaci
 Ingenio, Artificis dignoscit signa supremi,
 Immensum per opus, tot miris fertile, mundum.
 Talibus indiciis, rerum dominumque patremque
 Ille in vota vocat; Pulcrique imbutus amore
 Exemplar sibi divinum proponit, ut inde
 Possit et ipse suos imitando effingere mores.
 Pulcrius utque nihil, nihil ut divinius est quàm
 Prospiciens aliis Bonitas, diffusaque latè;
 Ille aliena, sibi putat haud aliena; nec axem
 Vertitur usque suum circa, sibi providus uni;
 At Patriam, at genus omne hominum, genus omne ar
 mantum,
 Ingenti, se diffundens, complectitur Orbe.

Hæc stabilivit item Natura perennia vitæ
Jura, hominem per sese inopem cum finxit; ut alter
Alterius deposcat opem, et sua quisque vicissim
Consilia in medium promat, sermone ministro.
Confer cum reliquis etenim viventibus; Ecquid
Est hominis forma magis ad tutamen inerme?
Quanta sed huic Virtus et inexpugnabile robur;
Si communis Amor, Gravitas velut, alligat uno
Fœdere, confociatque inter se diffita membra?

Lex igitur, lex hæc animis insculpta, benigno
Hæc nutu sancita Dei est; hanc comprobat ipsa
Utilitas; huc quemque trahit nativa Voluptas.

Quorsum abeunt tamen ista? Videtne effræna libido,
Vel mala consuetudo, vel ipsa inscitia, quantas
Dent latè strages, hominum pars quantula felix!
Contemplator enim, quæ sol oriturve, caditve;
Aut loca quæ Boreas, aut quæ tenet ultimus Auster;
Perpetuove jacet tellus ubi torrida ab igni:
Quanta ibi pauperies et inertia! quanta ferinis
Offusa est animis caligo, infanus et error!

Vix hominis, præter formam, vestigia cernas.

Quid Nos, uberiora Deus quibus ipse Salutis
Lumina dat, ducitque manu, sanctissima custos,
Relligio; ducit, non vi trahit imperiosa?

Ecce renitentes jubar immortale diemque

Odimus oblatam, commentaque vana tenemus;

Vana Sophistarum Glossemata, luce relicta.

His pro quisquiliis heu! digladiamur, ut aris,

Impacabiliter: quot cædes inde, cruorque

Fraternus! Pietas quot parturit impia facta!

Usque adeo morum vitiosa licentia miscet

Fas omne atque nefas, grassata impunè per orbem.

Illa Gigantea est vis, quæ rescindere coelum

Conatur, montesque imponere montibus audax.

Aspicit hæc, Deus an nequicquam fulmina librat?

Pectora an Humani nihil immortalia tangit?

Aspicit; impropere licèt, sua quemque sequentur

Præmia pro meritis; neque poena incerta morando est

Haud equidem humanis dubito quin nunc quoq; rebu

Ipse interveniat Deus, et (nè funditus omnis

Notitia intereat divini Vindicis) edat
 Per Gentes exempla modis insignia miris.
 Parciùs ista tamen; non, ut temeraria fingit
 Usque superstitio, torquet quæ Numinis iram
 In quoscunque velit, suaque eripit arma Tonanti.

Nec sum animi ignarus quid mens sibi conscia possit;
 Ut neque sit Virtus jam nunc mercede sine ulla,
 Nec nullas dum vita manet des Improbe poenas;
 Quanquam Homines fallas haud Tetamen effugis Ipse:
 Te Diræ ultrices agitant, te Cura remordet
 Sæva comes, memorique habitat sub pectore Vindex.

Quid tibi sæpe graves cum morbi, debita luxûs
 Dona, Pthifes lentæ, tormenta et acuta Podagræ;
 Atque tumens Hydrops, spasmusque, urensq; Marasmus
 Incubère, cohors funesta? hinc degitur ævi
 Portio si qua manet crudeli exesa dolore;
 Et quorum in Vita posita est spes unica, tædet
 Vivendi, mortemque simul cupiuntque timentque.

Sin Horum ad feros aliquis pervenerit annos,
 Non habet unde isthoc compenset; nam neque dulces

Carpit amicitiaë fructus, neque laude Bonorum
 Pascitur, atque sua, quoties anteaëta revolvit;
 At focii jam tum luxûs fugère prioris,
 Vilis adulator vacuas quoque deferit ædes;
 Atque illum, si quando oculos converterit intus,
 Terret imago sui, sese et dum respicit horret.
 Ille etiam cum Mors adstat, telumque coruscet
 Jam jamque intentans ictum, quas non adit artes
 Anxius, ut miserum medica vi proroget ævum
 Paulisper, mille et per curas vita trahatur?
 Quòd si vita referta malis, Nostrique superstes
 Post Mortem nihil est, cur ultima territat hora?
 Sic est, hæret adhuc quam spernere velle videtur,
 Nescio quæ fortis cura importuna futura.

At contra, quibus innocua et sine crimine Vita
 Quique alios norunt sibi devincire merendo,
 Aut qui præclaris ditârunt sæcla repertis, —
 Illis nectareo manans de fonte feremat
 Conscia laus animum, tranquillaque temperat ora.
 Non metus abrumpit somnos, non invida cura;

Non Venus aut Bacchus vires minuère, neque illos
Res aut adversæ frangunt inflantve secundæ:
Cui spes ulterior, casus munitur ad omnes. ---
Ergo senectutem labentes leniter anni
Cum sensim attulerint, mortem ista mente propinquam
Aspicit, ut longis qui tempestatibus actus
Portum in conspectu tenet, effugiumque Malorum.
Scilicet hunc unum Mortis vicinia terret,
Qui sibi præmetuit si quid post funera restet;
Non hunc qui recte vitam sanctæque peregit.
Hic, sese excutiens sibi plaudit, et aureus ut Sol
Usque sub occasum diffuso lumine ridet:
Hic, matura dies venit cum Mortis, ad ævum
Suspicit immortale, Hic spe meliore triumphans
Coelicolum jam nunc prælibat gaudia votis.
Talis erat grata semper quem mente recordor
Ille, decus Mitræ, Libertatisque fatelles,
Dum tanti Tempus propugnatoris egebat
Houghius; Hic, numeros propè centenarius omnes
Cum Vitæ explêrat; florenti plenus honore,

Sensibus integris, sine morbo, experisque doloris,
 Vivendique sator, sic vita exhibat, ut Actor
 E scena egregius toto plaudente Theatro;
 Aut qui post stadium summa cum laude peractum
 Victor Olympiacæ poscit sibi præmia palmæ.

His patet indiciis animi vis conscia quantum
 Spe foveat, crucietve metu mortalia corda.
 Unde sed iste metus, quid spes velit illa rogarim,
 Si nil sperandum est, obita nil morte timendum?
 En ut venturo conspirent omnia sæclo!

Quocircà in Terris bene seu res seu male cedat,
 Vir sapiens nec amat Vitam neque tetricus odit:
 Intus enim quo se duro in discrimine Rerum
 Consoletur, habet; sin aura faventior afflet;
 Immemor haud vivit quàm lubrica, quàmque caduca
 Fortunæ Bona sint; Bona si quis censet habenda,
 Perdere quæ metuit, quæve aspernatur adeptus.

Nec vereare quidem nè fortè ad munia vitæ
 Segnior hinc animus detrectet ferre labores,
 Atque pericla subire, vocet si publicus usus:

Liberum et erectum potiùs, rebusque in agendis
Fortem Hominem invictumq; facit, casusq; per omnes
Roborat externarum hæc despicientia rerum.

Hunc tamen incufas, ut quem, spes unica mercis
Non veræ Virtutis amor, non sensus Honesti
Servat in officio; Nempe huic est fordida virtus
Qui rectè facit ut post mortem præmia carpat.

Ille Bonus verè est, quem, spes si nulla Futuri,
Ad Pulcrum atque Decens per se super omnia ducit
Morùm dulce melos, & agendi femita simplex.

Esto; nec Ille malus qui non hîc hæret, at illam
Quò Natura trahit metam scit ritè tueri;

Semper et innatis ultra mortalia votis

Fertur ovans, Pulcrumque petit sine fine supremum.

Ergo age dic fodes quæ præmia, quid sibi sperat
Mercedis? Namque haud sectatur vilia rerum.

Illum, non Usura vorax, non Turba sequentùm,
Non mendax plausus, fucataque gloria; non quæ,
Prava per incautum spargit mendacia Vulgus
Ambitio tenet, aut Titulorum splendor inanis:

At quò verus Honos, quò fert Natura, Decusque
 Humani generis jubet ire, viriliter ibit:
 Virtutesque alias aliis Virtutibus addens,
 Donec in hac Vitæ sese exercere palæstra
 Cogitur, Ingenium fata ad meliora parabit.

Cætera pars Hominum ferimur jactante procella
 Ut ratis, huc illuc; et per diversa viarum
 Conatu ingenti fugientem prendimus umbram.
 Ac veluti infantes pueri crepitacula poscunt
 Ardenti studio; mox, parta relinquere gaudent;
 Sic etiam in plenis Homines pueraſcimus annis.
 At bene perſuaſum cui ſit, non eſſe ſupremam
 Hanc Animi vitam, reſtare ſed altera fata,
 Salva Illi reſ eſt, neque ſpe lactatur inani.
 Quippe ubi mens Hominis purum ſimplexque requiſit
 Irrequieta Bonum, non ſperat forte potiri
 Jam nunc felici: Quid enim? nunc, vivimus omnino
 Præſens ubi commiſtum recto eſt; ubi triſtia lætis;
 Ipſa ubi delirans inhiat ſapientia nugas;
 Atque in odoratis florent aconita roſetis:

Omnia mixta quidem, fluxa omnia, ludicra demúm
Omnia, nec votis est quod respondeat usquam.
Forfan et ipse Deus, (divinum exquirere si fas
Confilium,) sic res attemperat, usque secundis
Adversas miscens, et amaris dulcia condit;
Spernere ut hinc discat Terrestria Mens, et amicis
Castigata malis, cœlo spem ponat in uno,
Est ubi certa Domus, requies ubi sola laborum.
Quare age, jam tandem memorata recollige mecum.
Quippe viam emensus dubiam, scopulosque latentes
Erroris nunc prætervectus et æquora cæca
Conspicio portum. Nempe hæc quæ cogitat et vult,
Mens, haud terrenis conflata est ex elementis;
Ergo Naturâ est quiddam immortale suapte.
Verùm hanc interea Deus hanc extinguere possit:
Esto, Deus possit si fert divina voluntas;
At non extinguet: neque enim vis illa sciendi
Tot res humana tam longe forte remotas;
Nec porro Æterni nunquam satiata cupido;
Nec desiderium nostris in mentibus hærens

Perfecti,

Perfecti, frustra est. Jam si fas Jusque requirunt
Ut sceleri male sit, bene Virtutique, nec illa
Alterutri fors obtingat, dum vivitur istic;
Restat ut hoc alio fiat discrimen in ævo.
Tum vero quæ nunc rudis, et sapiente Bonoque
(Si genus humanum spectes) haud Numine digna est
Scena, revelabit dempta se nube, colorque
Verus erit rebus, verusque videbitur Ordo.
Hoc nisi credideris, dic, qua ratione probetur
Omnino esse Deum summo qui consilio Res
Harmoniaque regit; Num cætera scilicet aptè
Dirigit, hac quæ præcipua est in parte laborat?
Haud ita; Tempus erit, (noli quo quærere more)
Hoc fatis est, hoc constat, erit post funera Tempus
Cum Deus, ut par est, æquos excernet Iniquis,
Sontibus Infantes, et idonea cuique rependet.

F I N I S.

